

Kangasala

HUUTIJÄRVI

**Arkeologinen dokumentointi kohteen Kangasala Huutijärvi
(211010003) lähistöllä**

2.12.2014

Laatinut: FM Kalle Luoto

Kannen kuva: Markus Kankkunen seuloo kaivannon profiilin suoristamisessa kaivettua maata. Kuvattu 27.5.2014.

SISÄLLYSLUETTELO

1	Johdanto	2
2	Dokumentointityö	3
3	Havainnot	4
4	Yhteenveto	7

LIITE 1: Profiilikartat. MK 1: 25

LIITE 2: Digitaalikuvaluettelo

KARTAT

Kartta 1. Dokumentointialueen sijoittuminen. Mk 1 : 20 000.....	1
Kartta 2. Karttapiirros dokumentointialueen sijoittumisesta. MK noin 1 : 750.....	6
Kartta 3. Profiilikartat. MK 1 : 25	LIITE 1

Taustakartat:

Maanmittauslaitoksen Maastotietokannan 08/2014 aineistoa

http://www.maanmittauslaitos.fi/avoindata_lisenssi_versio1_20120501

KANGASALA, HUUTIJÄRVI, ARKEOLOGINEN INVENTOINTI 2014

Tutkimuksen laji	Arkeologinen dokumentointi
Tutkimuslaitos:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Dokumentoijat:	tutkija: FM Kalle Luoto apulaistutkija: FM Markus Kankkunen
Kenttätöaika:	27. ja 28.5.2014
Sijainti (ETRS TM 35 FIN):	N = 6816 655 ; E = 346 325
Peruskartta:	PK 2141 02
Tutkimusten rahoittaja:	Elenia Oy
Alkuperäinen tutkimuskertomus:	Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy
Muinaisjäännöskohteet: (lähistöllä)	Huutijärven kivi- ja varhaismetallikautinen asuinpaikka (mj.rek.nro 211010003)
Löydöt:	- (historiallisen ajan löytöjä, ei luetteloitu)
Aikaisemmat tutkimukset:	Ville Luho 1939 inventointi C. F. Meinander 1954 kaivaus Esko Sarasmo 1956 kaivaus Mirja Koskimies 1969 kaivaus Mirja Koskimies 1971 inventointi Mirja Koskimies 1971 kaivaus Mirja Koskimies 1972 kaivaus Mirja Miettinen 1973 kaivaus Teija Nurminen 1993 inventointi Vadim Adel 2001 koekaivaus Vadim Adel 2003 koekaivaus Vadim Adel 2005 koekaivaus Vadim Adel 2005 inventointi Kalle Luoto 2006 koekaivaus Kirsi Luoto 2009 inventointi Kirsi Luoto 2010 koekaivaus Kirsi Luoto 2011 Kaivaus

Pohjakartta: Maanmittauslaitos 06/2014. Lisäykset pohjakarttaan: Kalle Luoto.

Kartta 1. Dokumentointialueen sijoittuminen. Mk 1 : 20 000.

1 Johdanto

Dokumentointi kohdistui Huutijärven risteyksestä koilliseen Huutijärven kivi- ja varhaismetallikautisen asuinpaikan (mj.rek.nro 211010003) koillispuolelle kaivettun kaapelilinjan kohdalle. Muinaisjäännösten tarkkaa maanalaista säilyneisyyttä ja laajuutta ei tunneta, joten alun perin paikalla oli tarkoitus suorittaa koekaivaus. Kaapelityön yhteydessä kaivettiin koekaivetuksi aiottu alue, joten tämän työn tavoitteena oli dokumentoida avoimena oleva osa kaivannosta, jossa oli havaittavissa kulttuurimaata, sekä tehdä havaintoa paikalla mahdollisesti sijaitsevista muinaisjäännösrakenteista. Alue on pintaosiltaan täyttömaan peittämää tienpiennarta. Aiemmissa tutkimuksissa Ponsantien länsipuolella on täytökerrosten alapuolella todettu paksuja kivikautisia ja historiallisen ajan kulttuurikerroksia. Dokumentoinnin yhteydessä havaittiin historialliselle ajalle ajoittuva peltokerros. Esihistoriallisia löytöjä tai rakenteita ei tavattu. Dokumentoinnin maastotyöt toteutettiin 27. ja 28.5.2014 ja niihin osallistuivat arkeologit FM Kalle Luoto ja FM Markus Kankkunen. Alueella ei havaittu kiinteää muinaisjäännöstä.

**Ilmakuva (ote maanmittauslaitoksen kuvasta).
Dokumentointialue sijaitsee Ponsantien itäpuolella (punainen suorakulmio).
MK 1 : 5000.**

2 Dokumentointityö

Dokumentointipaikalle oli Pirkanmaan maakuntamuseo aikaisemmassa lausunnossa edellytetty arkeologisia koekaivauksia, mutta väärinymmärryksen seurauksena kaapelityöt oli jo aiemmin keväällä tehty ja kaivanto suurelta osin peitetty. Avoimena oli kuoppa, jonka itäprofiilissa oli havaittavissa tummaa likatai kulttuurimaata. Tämän työn tarkoituksena oli dokumentoida kyseinen kulttuurimaa. Alun perin keväällä 2014 oli tarkoitus koekaivauksin laajemmin selvittää Huutijärven muinaisjäännöksen laajuutta ja säilyneisyyttä nyt dokumentoidun alueen eteläpuolella.

Paikalle saavuttaessa havaittiin Ponsantien itälaitaan kaapelointia varten kaivettu ja peitetty oja, joka oli noin 0,5 m leveä ja 0,7 m syvä. Avoinna ollut dokumentoitu, muuta kaapelikaivantoa laajempi, osa oli noin 6 metriä pitkä, 2 – 2,5 m leveä ja noin 1 m syvä.

Kaivanto dokumentoitiin piirtämällä kaivannon leikkausprofiili, valokuvaamalla, kirjallisin muistiinpanoin ja karttamerkinnöin. Paikantaminen tehtiin GPS-laitteen (tarkkuus noin +/- 5 m), mittanauhojen ja kompassin avulla. Paikantamiseen käytettiin Garmin GPSmap 62s satelliittipaikanninta. Vanhojen tai poikkeavien koordinaattien muunnokseen käytettiin MapInfo 11.5 tietokoneohjelmaa, jolla myös inventointikertomuksen kartat laadittiin. Raportin koordinaatit on ilmoitettu ETRS 89 -TM 35 järjestelmän mukaisina.

Maastotöitä tehtiin 27. ja 28.5.2014. Työt aloitettiin kaivannon profiilien puhdistuksella ja suoristamisella. Kaivettu maa seulottiin löytöjen havaitsemiseksi. Tämän jälkeen kaivannon reunat dokumentoitiin piirtämällä ja valokuvaamalla. Löytömateriaali koostui lähinnä 1800- ja 1900-lukujen posliinista, lasista, metalliesineiden katkelmista ja tiilenpaloista, jota ei taltioitu. Kaivannon syvyys oli noin 1 metri, minkä alapuolella havaittiin luontaisesti kerrostunut savi.

Dokumentoinnin jälkeen kaivanto jätettiin avoimeksi rakennuttajan peitettäväksi. Raportointivaiheessa käsiteltiin maastotöiden yhteydessä kerätty aineisto sekä laadittiin raportti sekä siihen liittyvät luettelot ja kartat.

Kuva 1. Tutkimusalue Ponsantien itäpuolella dokumentointia aloitettaessa. Tienpiennar on luiskattu ja kaapelit asennettu kuoppaan.

3 Havainnot

Aiemmin kaivetussa kuopassa havaittiin tummanruskea mullansekainen kerrostuma sekä itä- että länsiprofiilissa noin 0,5 m syvyydessä nykyisestä maanpinnasta. Kerrostuma osoittautui tarkemmin tarkasteltuna historiallisen ajan peltokerrostumaksi (kuva 2 ja 3, Liite 1: Kartta 3, merkintä B). Löytöjen perusteella kerrostuma ajoittunee lähinnä 1800-luvulle ja 1900-luvun alkuun. Mielenkiihtoisena havaintona voidaan pitää sitä, että peltokerrostumasta näyttäisi puuttuvan 1900-luvun loppupuolelle ajoittuvat löydöt. Todennäköisesti tien rakentamisen yhteydessä täyttökerrokset ovat peittäneet alleen vanhemmat kerrostumat, jotka ovat säilyneet koskemattomina. Nuorempaa sekoittumista edustaa kaivannon itäprofiilissa laajemman kaivualueen pohjoispuolella kapeassa kaapeliojassa havaitut sekoittuneet maakerrokset, jotka ovat mahdollisesti syntyneet aiempien kaasuputkikaivantojen tuloksena. Kaivannon eteläreunasta ei saatu tarkkoja havaintoja maakerroksista, koska aiempi kaapeleiden asennustyö oli sotkenut maakerrokset.

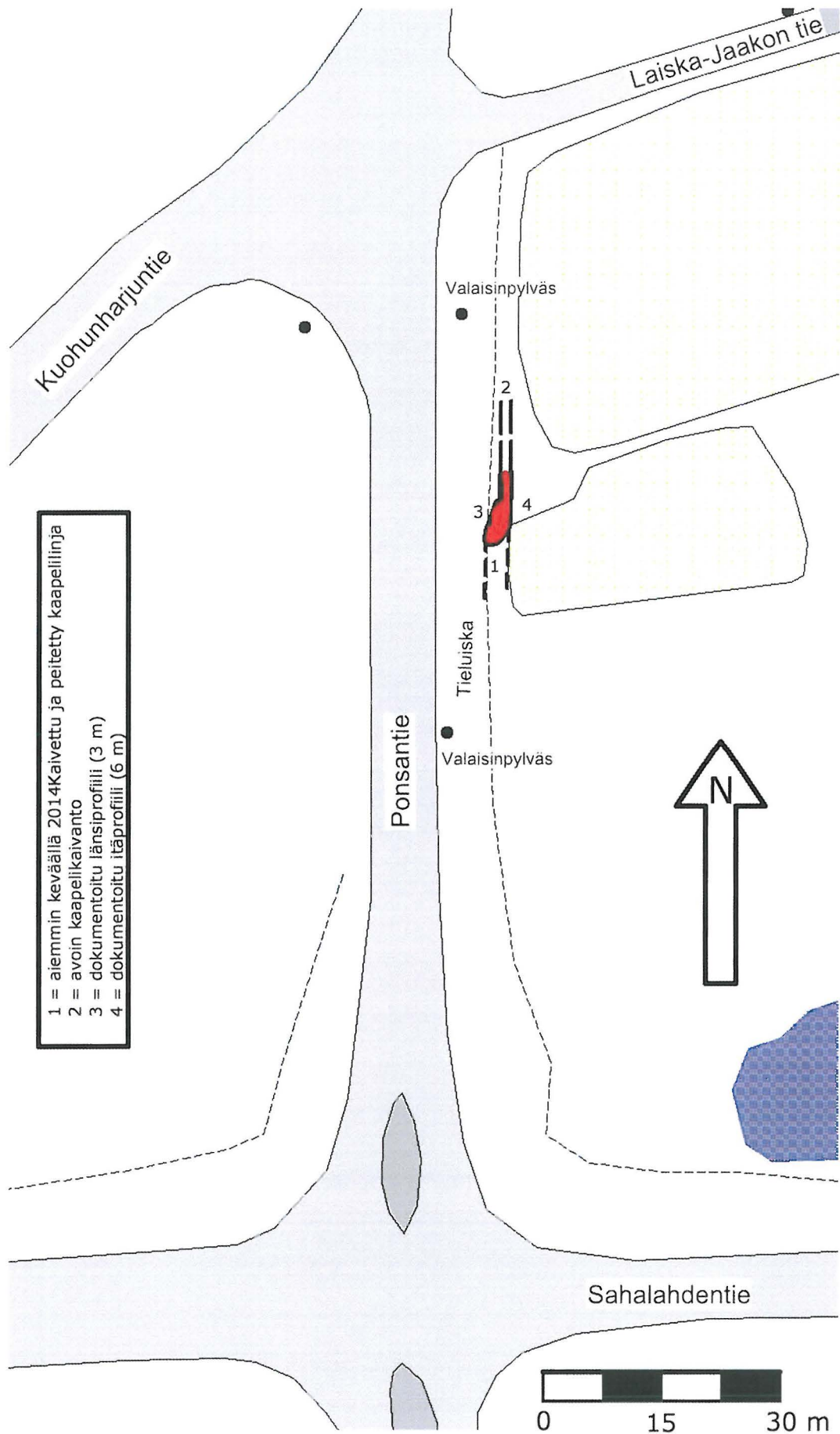
Kuva 2. Kaivannon länsireuna kuvattuna pohjoisesta. Yläkulmassa kaasujohdosta kertova valkoinen tolppa. Entisen peltokerroksen päällä on hieman vajaa puolimetriä sekoittunutta täyttömaata (harmaa).

Kuva 3. Kaivannon länsiprofiilia. Tumma raita maassa kuvan keskellä on pelto-kerrokseksi tulkittu maannos. Sen yläpuolella on harmaata sorapitoista täyttömaata ja alapuolella ruskeaa hiekkaa. Kuvassa näkyvän vaalean latan alapuolella on harmaa luontaisesti kerrostunut savi.

Kuva 4. Peltokerroksen löytöjä.

Kartta 2. Karttapiirros dokumentointialueen sijoittumisesta. MK noin 1 : 750.
Punaisella merkitystä alueesta profiilipiirrokset liitteessä 1 (Kartta 3).

4 Yhteenveto

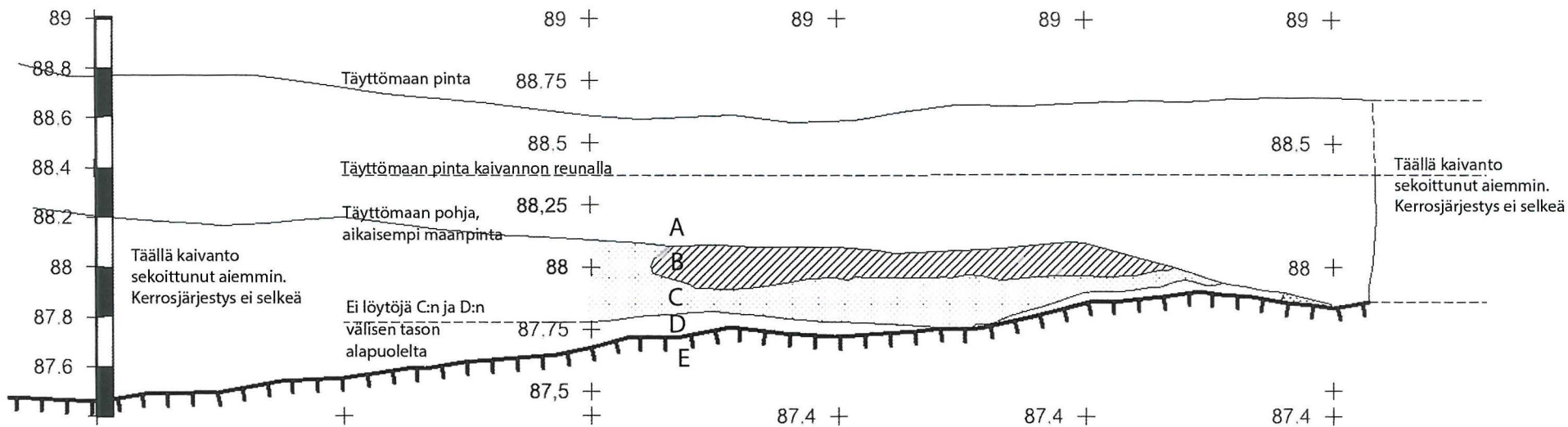
Kaivannossa havaittu kulttuurimaakerros osoittautui historialliselle ajalle ajoit-
tuvaksi peltokerrokseksi. Kerrostuman päälle oli kasattu täyttömaakerroksia
Ponsantietä rakennettaessa ja kerros oli säilynyt ilmeisen koskemattomana
kymmeniä vuosia. Dokumentoinnin yhteydessä ei tavattu kivi- tai varhaismetal-
likautista esineistöä, joten todennäköisesti muinaisjäännös Huutijärvi
(211010003) sijoittuu nyt dokumentoidun kaivannon eteläpuolelle. Muinais-
jäännökseksi tulkittuja rakenteita ei kevään 2014 dokumentoinnin yhteydessä
tavattu.

Tampereella 2.12.2014 Kalle Luoto

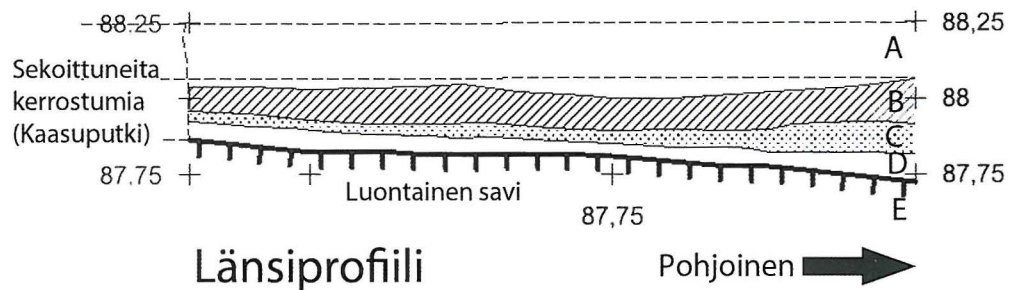
FM, arkeologi

Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy

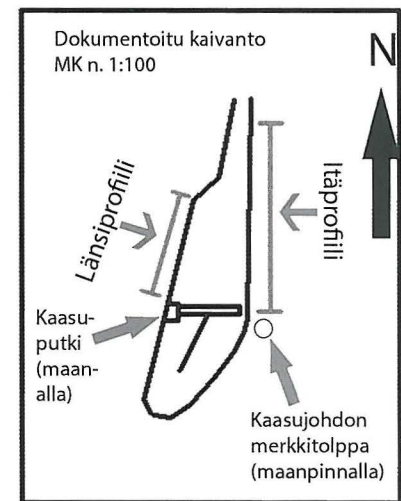

Itäprofiili ← Pohjoinen

Selite	
A	Täyttömaa
B	Peltomulta
C	Ruskea hiekka
D	Harmaa hiekka
E	Savi

Länsiprofiili → Pohjoinen

KANGASALA, HUUTIJÄRVI Arkeologinen dokumentointi 2014	KARTTA 3: profiilikartta Mittakaava 1 : 25
Kalle Luoto 2014 Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy	Mittaukset ja dokumentointi: Kalle Luoto ja Markus Kankkunen 2014

Liite 2. Digitaalikuvaluettelo

Kuvannut Kalle Luoto 2014. Kuvat on arkistoitu Kulttuuriympäristöpalvelut Heiskanen & Luoto Oy:n arkistoon.

Kuva	Aihe	Kuvattu suunnasta	Pvm
1.	Markus Kankkunen seuloo kaivannon profiilin suoristamisessa kaivettua maata.	pohjoinen	27.5.2014.
2.	Tutkimusalue Ponsantien itäpuolella dokumentointia aloitettaessa. Tienpiennar on luiskattu ja kaapelit asennettu kuoppaan.	Pohjoinen	26.5.2014
3.	Kaivannon länsireuna kuvattuna pohjoisesta. Yläkulmassa kaasujohdosta kertova valkoinen tolppa. Entisen peltokerroksen päällä on hieman vajaa puolimetriä sekoittunutta täyttömaata (harmaa).	Pohjoinen	26.5.2014
4.	Kaivannon länsiprofiilia. Tumma raita maassa kuvan keskellä on peltokerrokseksi tulkittu maannos. Sen yläpuolella on harmaata sorapitoista täyttömaata ja alapuolella ruskeaa hiekkaa. Kuvassa näkyvän vaalean latan alapuolella on harmaa luontaisesti kerrostunut savi..	itä	27.5.2014